

Komunitní ošetřovatelství zaměřené na ženy a zaměstnance

Kateřina Červenková
Markéta Ondruchová

Komunitní ošetřovatelství zaměřené na zdraví ženy

https://cz.123rf.com/photo_20592253_%C5%BEena-kreslen%C3%A1-postavi%C4%BDka-ve-starom%C3%B3dn%C3%AD-styl.html

Specifické aspekty zdravotní péče o ženu

- ▶ Ženy využívají systém zdravotní péče častěji než muži
- ▶ Ženy jsou často ekonomicky slabší než muži
- ▶ Ženy jsou často obětmi předsudků a nesprávných postojů společnosti
- ▶ Přirozené fyziologické projevy žen se medicínsky posuzují většinou z mužského pohledu

Model prevence péče o ženu

- ▶ Odhad biologických faktorů, prostředí, životního stylu a zdravotnického systému
- ▶ Ošetrovatelská diagnóza
- ▶ Plánování úrovně prevence - primární, sekundární, terciární
- ▶ Implementace
- ▶ Vyhodnocení

vector-junky.com

<http://simpsonovirodinka.mypage.cz/menu/petty-a-selma>

posouzení

- ▶ Biologické faktory
  - ▶ genetická predispozice, období života, funkční stav, patologické změny
- ▶ Prostředí - pracoviště/domácnost
  - ▶ fyzikální, psychické, sociální
- ▶ Životní styl
  - ▶ kouření, alkohol, stravování, pohyb, sexuální život, plánované rodičovství
- ▶ Zdravotnický problém - systém zdravotní péče

ošetřovatelská diagnóza

- ▶ Zdravotní stav
  - ▶ Existující/potenciální zdravotní problémy
  - ▶ Faktory ovlivňující zdravotní stav
-
- ▶ Zdravotní problémy ženy jako jedince
  - ▶ Celková úroveň zdravotních potřeb skupiny žen

<https://cz.depositphotos.com/88981330/stock-illustration-coughing-woman-cartoon-vector-illustration.html>

plánování a realizace

- ▶ Mít na paměti specifické potřeby žen
- ▶ Podporovat v rozhodování o vlastní péči
- ▶ Respektovat specifické okolnosti
- ▶ Zahrnout financování služeb
- ▶ Vypracování intervenčních opatření primární, sekundární a terciární prevence

Primární prevence

- ▶ Identifikace rizikových faktorů, edukace a rozvinutí náležitých zručností - příprava ženy na jednotlivé etapy života

- ▶ Pubertální období
  - ▶ Menarché, sexuální výchova

- ▶ Adolescence
  - ▶ První lásky, sexuální zážitky, nechtěné těhotenství

- ▶ Reprodukční období
  - ▶ Infekce, antikoncepce

- ▶ Gravidita
  - ▶ Prenatální a postnatální péče

- ▶ Klimakterium a senium
  - ▶ Preventivní prohlídky, psychohygienu, menopauzu, onkologická onemocnění

Sekundární prevence

- ▶ Screening, dispenzarizace, diagnostika a léčba již existujících problémů
- ▶ Screening onkologických onemocnění (Ca prsu, děložního čípku), infertility, sexuálně přenosných chorob, jiná onemocnění
- ▶ Edukace - samovyšetření prsu, preventivní prohlídky
- ▶ Infertilita
  - ▶ vyhledávání případů
  - ▶ dodržování doporučení
  - ▶ podpora
  - ▶ edukace o alternativních metodách

Sekundární prevence

- ▶ Antikoncepce a plánované rodičovství
  - ▶ Edukace, doporučení nejvhodnější antikoncepce a plánování rodičovství
  - ▶ Gravidní ženy, dívky po interrupci
  - ▶ Kurzy a prenatální poradny
- ▶ Klimakterium
  - ▶ Obtíže, nádory, osteoporóza

A close-up photograph of a pregnant woman's belly being examined by a doctor. The doctor's hands are visible, one holding the woman's hand and the other using a blue stethoscope to listen to the fetus. The background is blurred, suggesting a clinical setting.

Terciární prevence

- ▶ Rehabilitace a
zabránění obnovení
nebo zhoršení
zdravotních problémů
- ▶ Důležitá při nechtěném
těhotenství, sexuální
zneužití a sexuálně
přenosných chorobách
- ▶ Užívání efektivní
antikoncepce
- ▶ Problémy menopauzy

vyhodnocení

Kvalita poskytnuté péče a dosažené výsledky

Komunitní ošetřovatelství zaměřené na zdraví v zaměstnání

Role komunitního ošetrovatelství u zaměstnanců

- ▶ Ochrana zdraví
- ▶ Prevence nemocí
- ▶ Navrácení porušených funkcí pracující populace - prodloužit kvalitní život

- ▶ Standardy - Americkou asociace ošetrovatelství zaměstnaneckého zdraví

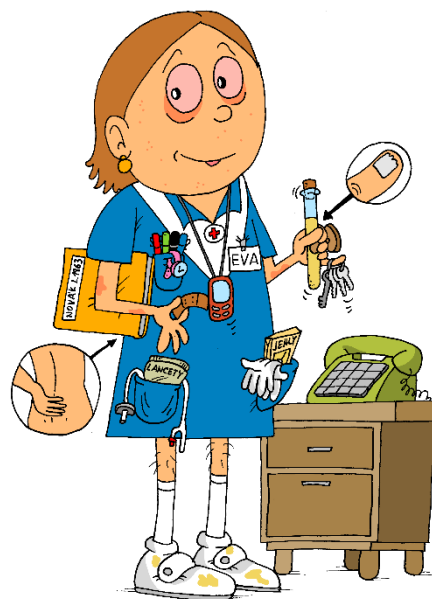
„Aplikování ošetrovatelských principů pro udržení zdraví pracujících ve všech zaměstnáních.“

Cíle ošetrovatelství zaměřeného na ochranu zdraví v zaměstnání

- ▶ 1. Napomáhat bezpečnosti pracovníka při práci a chránit ho před zdravotními riziky.
- ▶ 2. Podporovat bezpečné a zdravé pracovní prostředí.
- ▶ 3. Ulehčovat úsilí pracujících a jejich rodin při uspokojování jejich zdravotních potřeb.
- ▶ 4. Podporovat edukaci a výzkum v této oblasti.
- ▶ 5. Poskytování první pomoci a léčebných výkonů při existujících zdrav. problémech.
- ▶ 6. Účast na plánování efektivních programů ochrany zdraví zaměstnanců.

Dělení úloh dle Rogersové

- ▶ 1. role: klinická sestra
  - ▶ 2. role: sestra administrátorka
  - ▶ 3. role: sestra edukátorka
  - ▶ 4. role: sestra výzkumnice
  - ▶ 5. role: sestra konzultantka - odbornice
-
- ▶ sestry vykonávající péči o zdraví v zaměstnání jsou součástí týmu, spolupracují s lékařem, industriálními hygieniky, toxikology, epidemiology aj.

<http://sestricka.com/pracovni-rad-pracovni-napln-zdravotni-sestry-z-roku-1870>

Rizika ohrožující pracující

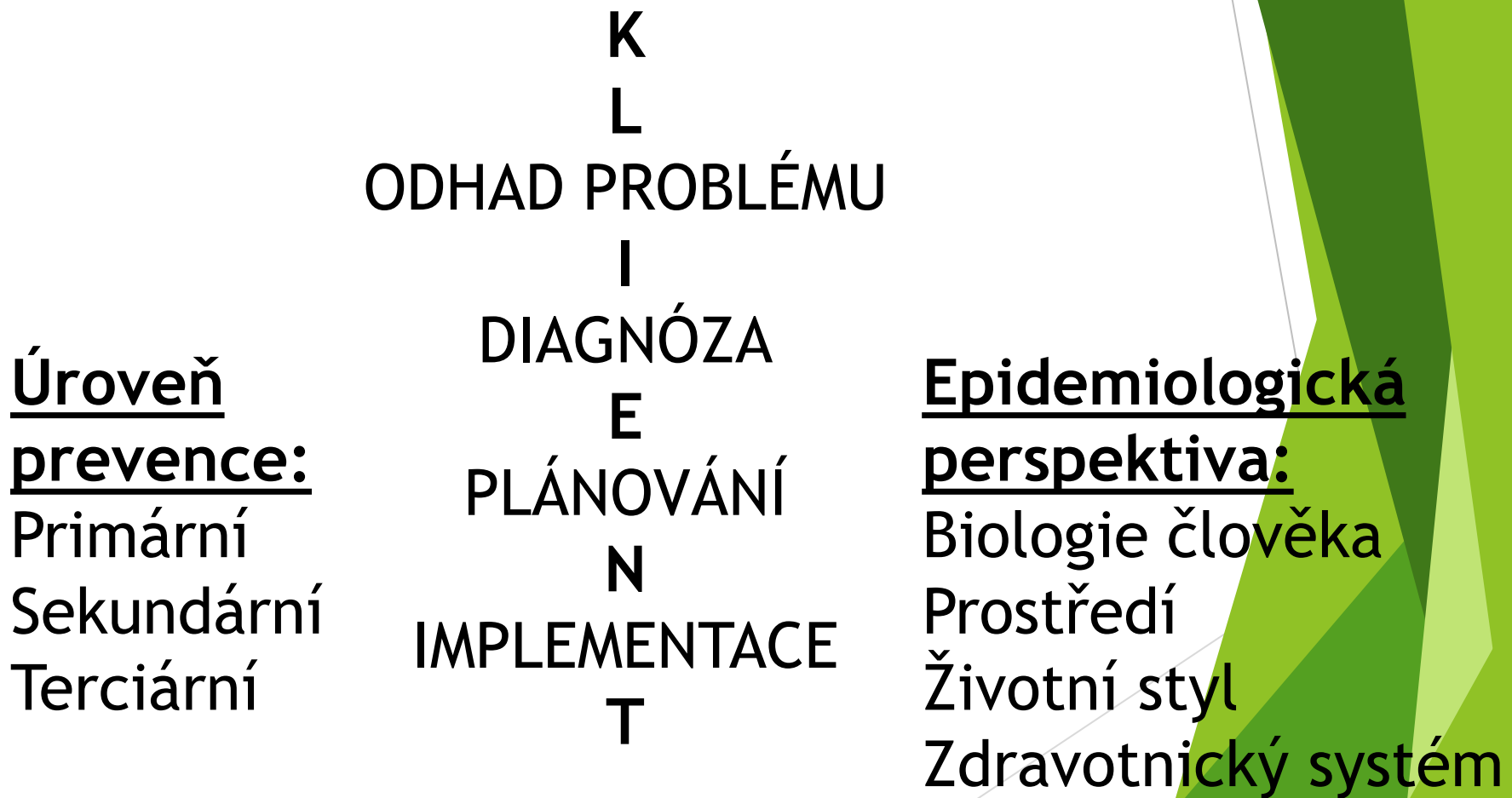
Chemické stresory - prach, kouř, mlha a pára, tekutiny, plyny

Fyzikální stresory - radiace, hluk, tlak, vibrace, teplo, chlad

Biologické stresory - plísně, houby, bakterie, hmyz

Ergonomické stresory - stres, únava, nuda, monotónnost, vlivy prostředí na lidi

Model péče o klienta v pracovním zařazení – Clarková (1996)

Epidemiologická perspektiva

- ▶ Biologické faktory
  - ▶ Dozrávání a věk
  - ▶ Genetické dispozice
  - ▶ Fyziologické funkce
- ▶ Prostředí
  - ▶ Fyzikální - fyzikální, chemické, elektrické, tepelné ohrožení, zvedání těžkých břemen, nepohodlná poloha
  - ▶ Psychické - pracovní stres, indikátory psych. prostředí
  - ▶ Sociální - vztahy mezi zaměstnanci
- ▶ Životní styl
  - ▶ Dodržování provozních opatření při práci,
  - ▶ Stravování
  - ▶ Odpočinek a cvičení
  - ▶ Bezpečnostní opatření

Epidemiologická perspektiva

- ▶ Zdravotní péče
  - ▶ Externí systém - mimo pracoviště, v široké komunitě
  - ▶ Interní systém - zahrnuje:
    - ▶ program sledující přítomnost toxických účinků na pracovišti
    - ▶ program zdravotní politiky na pracovišti
    - ▶ specifický program ochrany zdraví
    - ▶ sdružený program zaměřený na uspokojení různých zdravotních potřeb zaměstnanců

Plánování ošetřovatelské péče na pracovištích

► Primární prevence

a) ochrana zdraví - výchova ke zdraví, plnohodnotná výživa, odpočinek a cvičení, prenatální péče u těhotných zaměstnaných

b) prevence nemocí - imunizace, omezení nebo odstranění rizikových faktorů, redukce a kontrola stresu

c) prevence úrazů - edukace společnosti, používání bezpečnostních ochranných prostředků, ochrana při rizikových pracovních výkonech, eliminace rizik, používání vhodných tělesných mechanismů

▶ Sekundární prevence

a) screening

- ▶ předzaměstnanecký
- ▶ periodický screening zaměřený na rizikové zdrav. problémy
- ▶ screening prostředí

b) léčení při současně vyskytujících se problémech

- ▶ fyzické náhlé případy
- ▶ psychologické události
- ▶ zaměstnanecké pohromy

<https://twitter.com/ak1146/status/652827348430012416>

► Terciární prevence

- a) prevence šíření chorob imunizací a izolací nemocných
- b) prevence opětovného šíření chorob
- c) prevence komplikací chronických problémů

Péče o zdraví v zaměstnání v ČR

- ▶ Obor klinického pracovního lékařství a klinické toxikologie
- ▶ Zákoník práce - Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
- ▶ Nejbližší pracoviště - ambulance praktického lékaře pro závody

[https://fotky-foto.cz/fotobanka/kresleny-udrzbar-protahuje-svaly\(4-38807513\)/](https://fotky-foto.cz/fotobanka/kresleny-udrzbar-protahuje-svaly(4-38807513)/)

Děkujeme za pozornost

Zdroje

- ▶ HANZLÍKOVÁ, Alžbeta. *Komunitní ošetřovatelství*.
Martin: Osveta, 2006. ISBN 978-80-8063-257-1